

## **РЕЦЕНЗІЯ**

**доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора**

**Дяченка Андрія Юрійовича на дисертаційну роботу**

**Григор'єва Владислава Миколайовича**

**на тему: «Підвищення функціональних можливостей тайландських**

**боксерів з урахуванням вікових особливостей»,**

**представлену на здобуття ступеня доктора філософії**

**з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

**за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт**

### **Актуальність обраної теми.**

Тайландський бокс стає все більш популярним не тільки традиційно серед Азіатських, так як серед Європейських країн. Сама структура тайського боксу складається з ударів руками та ногами, активним переміщенням спортсменів на рингу під час двобою, що обумовлює необхідність високого рівня функціональної підготовки.

Однією з важливих проблем системи підготовки в тайському боксі є функціональна підготовка із урахуванням індивідуальних особливостей організму спортсменів. Моніторинг функціонального стану та впровадження нових технологій в процес підготовки сприяє можливості індивідуалізувати тренувальний процес та здійснювати необхідні заходи щодо корекції режиму навантажень та відпочинку.

Автором вибрано цікаву та важливу проблему – науково обґрунтувати та оптимізувати функціональну підготовку для осіб різного віку, які займаються тайським боксом. Адже, в цей вид спорту часто йдуть аматори, які мають попередній досвід занять у інших єдиноборствах і бойових мистецтвах. Тому, виникає проблема, як більш оптимально побудувати систему тренувального процесу для спортсменів, наприклад молодого віку та першого зрілого віку. Звичайно, треба враховувати вікові особливості. Але, що відбувається під час тренувань? Які ще можна застосувати засоби для підвищення ефективності

роботи з спортсменами різного віку? На ці питання автор намагався дати відповідь у своїй роботі.

Виходячи з вищезгаданого дисертаційна робота Григор'єва Владислава Миколайовича на тему: «Підвищення функціональних можливостей тайландських боксерів з урахуванням вікових особливостей» є актуальною.

**Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.** Дисертаційну роботу виконано на кафедрі спортивних єдиноборств та силових видів спорту відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021 – 2025 рр. за темою 2.6 «Науково-методичний супровід тренувальної та змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у єдиноборствах та силових видах спорту» (номер державної реєстрації 0121U108940).

Роль автора як виконавця теми полягала в пошуку нових шляхів підвищення функціональних можливостей тайландських боксерів-початківців з урахуванням вікових фізіологічних процесів адаптації; науково-методологічному обґрунтуванні та розробці моделей тренувальних занять з функціональної підготовки для даного контингенту; узагальненні теоретичних й емпіричних даних.

**Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.**

Дисертація складається зі вступу, аналітичного розділу, методичного розділу, двох розділів результатів досліджень, розділу аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків.

**Оцінка змісту дисертації та її основних положень.** Матеріали дисертаційного дослідження викладено на 220 сторінках тексту комп'ютерного набору державною мовою. Дисертація складається з анотацій двома мовами, переліку умовних позначень, змісту, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Дисертація ілюстрована 12 таблицями та 27 рисунками. Список використаних джерел

містить 206 найменування, серед яких 180 – відображають результати досліджень зарубіжних фахівців.

**Наукова новизна полягає у тому що дисертантом уперше:**

- розроблені моделі тренувальних занять з функціональної підготовки для тайландських боксерів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку з урахуванням їх фізіологічних особливостей процесів адаптації;
- встановлено, зв'язок між рівнем напруження систем регуляції ритму серця інтенсивністю режимів навантажень серед тайландських боксерів-початківців;
- отримано дані адаптаційно-компенсаторних реакцій організму спортсменів, які займаються тайландським боксом в умовах виконання різних за інтенсивністю та обсягом режимів силових навантажень;

**Практичне значення результатів дослідження** роботи полягає в тому, що отримані результати дозволяють вносити корекцію у тренувальний процес тайландських боксерів-початківців різного віку.

Результати дослідження впроваджено в практику тренувального процесу, що дозволило об'єктивно оцінити функціональний стан борців та внести зміни у програму підготовки.

Результати дисертаційних досліджень впроваджено у практику тренувального процесу ДЮСШ «Олімпієць» Київського міського фізкультурно-спортивного товариства «Україна» (м. Київ, 10 грудня 2025 р.), у практику тренувального процесу спортивного клубу «Славія Скіф» (м. Київ, 12 грудня 2025 р.), та у освітній процес кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту НУФВСУ (м. Київ, 16 грудня 2025 р.) про що свідчать відповідні акти впровадження.

**Оцінка структури, змісту та оформлення дисертації.**

В **анотації** подано короткий виклад українською та англійською мовами основних наукових положень дисертаційної роботи та її ключових слів. Автором також представлено список опублікованих праць за темою дисертації.

У **вступі** дисертації подано загальну характеристику дисертації:

обґрунтування актуальності обраної теми; мету і завдання; об'єкт та предмет дослідження перелік використаних наукових методів дослідження; наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; кількість публікацій автора за темою дисертації.

**У першому розділі «Особливості системи підготовки спортсменів-початківців у тайландському боксі»** розглянуто. Аналітичний огляд розкриває актуальні проблеми комплексного контролю за адаптаційними змінами в організмі спортсменів - єдиноборців в умовах використання різних режимів навантаження. Окремо автор розглядає особливості процесу функціональної підготовки тайландських боксерів з урахуванням різного рівня резистентності до навантажень та вікових особливостей

**У другому розділі «Методи і організація дослідження»** відповідно до мети та завдань дослідження обґрунтовано використані у роботі методики дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано адекватні методи дослідження.

Автором проведено опитування тренерів з тайландського боксу, комплексне дослідження варіабельності серцевого ритму та біохімічні методи аналізу крові.

Дослідженні приймали участь 60 тренерів з тайландського боксу та 60 чоловіків спортсменів-початківців юнацького (30 осіб віком  $20 \pm 0,6$  років) та першого періоду зрілого віку (30 осіб віком  $29 \pm 2,3$  років) м. Києва, Одеси, Миколаєва, Чернівців, Харкова.

Дослідження проходило в три етапи протягом 2022–2025 рр.

На першому етапі (жовтень 2022 р. – вересень 2023 р.) проведено аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, які відображають стан проблеми та можливі шляхи її практичної реалізації.

На другому етапі (листопад 2023 р. – жовтень 2024 р.) проведено опитування тренерів з тайландського боксу з різним стажем тренерської діяльності для визначення їх поглядів на сучасні проблеми з функціональної підготовки спортсменів-початківців. Розроблено дві експериментальні моделі

тренувальних занять з функціональної підготовки з використанням найбільш ефективних в силовому фітнесі режимів навантаження в поєднанні з відповідною комбінацією базових та ізолюючих вправ з вільною вагою обтяження, а також на тренажерних пристроях на тіл різних механізмів анаеробного енергозабезпечення м'язової діяльності.

Проведено серію досліджень основною метою яких є підвищення функціональних можливостей організму тайландських боксерів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку з урахуванням вікових фізіологічних процесів адаптації в умовах використання експериментальних моделей тренувальних занять.

**На третьому етапі** (грудень 2024 р. – жовтень 2025 р.) узагальнено отримані теоретичні та емпіричні дані, здійснено упровадження результатів дослідження в практику роботи профільних установ та навчальних закладів, здійснювалась апробація та оприлюднення основних положень дисертаційного дослідження на наукових конференціях, написання робочого тексту дисертації; формулювання висновків; розроблення практичних рекомендацій; оформлення дисертації та подання до попереднього розгляду.

**У третьому розділі «Обґрунтування розробки моделей тренувальних занять з функціональної підготовки тайландських боксерів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку використовуючи різні режими силових навантажень»** описуються результати власних досліджень, обґрунтуванню розробки моделей тренувальних занять з функціональної підготовки тайландських боксерів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку використовуючи різні режими силових навантажень. Автором було розроблено моделі тренувальних занять з функціональної підготовки з використанням режимів силових навантажень високої та середньої інтенсивності для тайландських боксерів-початківців різних вікових груп.

**У четвертому розділі «Вивчення впливу різних моделей тренувальних занять з функціональної підготовки на процеси адаптації спортсменів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку»** визначено вплив

різних моделей тренувальних занять з функціональної підготовки на процеси адаптації спортсменів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку. Було досліджено зміни показників варіабельності серцевого ритму та біохімічні показники крові у тайландських боксерів-початківців. Крім того, проведено вивчення вплив експериментальних моделей тренувальних занять з функціональної підготовки на характер зміни показників спектрального аналізу ритму серця та біохімічних показників крові (КФК, ЛДГ, кортизол) тайландських боксерів-початківців.

**У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** дисертантом узагальнено результати дисертаційного дослідження. У розділі розглядаються теоретичні та практичні аспекти вдосконалення системи функціональної підготовки тайландських боксерів-початківців юнацького та першого періоду зрілого віку. Основну увагу приділено дослідженню адаптаційно-компенсаторних реакцій організму спортсменів в умовах різних режимів тренувальних навантажень, розробці експериментальних моделей функціональної підготовки та спеціальних тестових навантажень для оцінки рівня резистентності організму. У роботі проаналізовано особливості змін показників варіабельності серцевого ритму, активності креатинфосфокінази, лактатдегідрогенази та концентрації кортизолу як інформативних маркерів адаптації до фізичних навантажень. Також обґрунтовано доцільність використання інтегрального підходу до контролю функціонального стану спортсменів і індивідуалізації тренувального процесу залежно від вікових фізіологічних особливостей та попереднього спортивного досвіду.

**Висновки** повністю відповідають завданням дослідження та змісту основного тексту роботи. Таким чином, задачі, поставлені у дисертації, виконані у повному обсязі.

**Повнота викладення матеріалів дисертаційної роботи у наукових публікаціях.** Наукові результати дисертації висвітлені в 7 наукових публікаціях: 4 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України,

1 стаття у періодичному науковому виданні Румунії, яке проіндексоване у базі даних Scopus (Q3); 2 публікації апробаційного характеру.

**Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи.** Оцінюючи в цілому дисертаційну роботу Григор'єва В. М. на тему: «Підвищення функціональних можливостей таїландських боксерів з урахуванням вікових особливостей» позитивно, можна зазначити деякі зауваження та побажання що потребують коментарів.

1. Автор досліджує аматорів, таїландських боксерів, 30 осіб віком  $20 \pm 0,6$  років та 30 осіб віком  $29 \pm 2,3$  років. Однак, як показали дослідження, спостерігаються різні реакції фізіологічних функцій на відповідні навантаження у різних вікових групах. Виникає питання, наскільки розроблена автором система підвищення функціональних можливостей адаптована до вікових особливостей спортсменів?

2. Автором часто використовується вислів «адаптаційно-компенсаторні реакції». Виникає питання, що конкретно автор вкладає в зміст цього терміну?

3. Висновки в цілому відображають зміст отриманих результатів. Однак, на нашу думку, не вистачає висновку стосовно можливості практичного використання результатів дисертації в тренувальному процесі.

Однак, зазначені побажання не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованого дослідження, не знижують високого рівня представленої роботи.

**Висновок про відповідність дисертації до встановлених вимог.** Дисертаційна робота Григор'єва Владислава Миколайовича на тему: «Підвищення функціональних можливостей таїландських боксерів з урахуванням вікових особливостей» є завершеним самостійним науковим дослідженням, має наукову новизну, практичну та теоретичну цінність. Дисертаційна робота відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової

установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами), а її автор Григор'єв Владислав Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

**Рецензент:**

завідувач кафедри водних видів спорту  
Національного університету  
фізичного виховання і спорту України,  
доктор наук з фізичного виховання і спорту,  
професор

Андрій ДЯЧЕНКО